

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.]
7. Gross market values, by instrument, counterparty and currency [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bis.org/statistics>.
8. Оперативна інформація щодо стану фондового ринку та ринку цінних паперів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua/>

Анотація

У статті розглянуто проблеми формування сприятливого інвестиційного середовища України в сучасних умовах. Виокремлено та охарактеризовано негативні регуляторні та макроекономічні чинники впливу на залучення іноземних інвестицій в Україну в посткризовий період.

Ключові слова. *Інвестиційний клімат, рівень інвестування, регуляторні та макроекономічні чинники впливу, гарантії стабільності, ринкові перетворення, стратегія і тактика державної політики.*

Аннотация

В статье рассмотрены проблемы формирования благоприятной инвестиционной среды Украины в современных условиях. Выделены и охарактеризованы отрицательные регуляторные и макроэкономические факторы влияния на привлечение иностранных инвестиций в Украину в посткризисный период.

Ключевые слова. *Инвестиционный климат, уровень инвестирования, регуляторные и макроэкономические факторы влияния, гарантии стабильности, рыночные преобразования, стратегия и тактика государственной политики.*

Abstract

The article deals with the formation of favorable investment climate in Ukraine in modern conditions. Identified and characterized negative regulatory and macroeconomic factors of influence on attracting of foreign investments in Ukraine during the post-crisis period.

Keywords. *Investment climate, the level of investment, regulatory and macroeconomic factors influence guarantees stability, market transformation, strategy and tactics of public policy.*

УДК 338.439.24 (477)

**Язлюк Б.О.,
к.е.н., доцент кафедри аграрного менеджменту і права
Питель С.В.,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільський національний економічний університет
Шумський А.В.,
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств
Академія праці та соціальних відносин Федерації профспілок України**

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА З ВРАХУВАННЯМ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ

Постановка проблеми. *Інноваційна модель розвитку економічної системи країни та її регіонів припускає наявність високого технологічного рівня впроваджуваних інноваційних продуктів. Необхідність досягнення такого рівня для України передбачає вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Державна система управління галузевими складовими економіки країни та її регіонів повинна бути здатною мінімізувати ризики впровадження нових інноваційних розробок, технологій, знизити їх негативний вплив на навколишнє природне середовище.*

У сучасних умовах господарювання в Україні значну увагу приділяють ролі науково-технічного потенціалу в розвитку продуктивних сил у різних галузях економіки, але на практиці не вирішено питання щодо основного недоліку інтеграційної системи взаємодії галузевої науки і виробництва.

Безсумнівно, це спричиняє проблеми і суперечності при впровадженні певних науково-технічних результатів на конкретних підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найбільш ваговитий внесок у розвиток науки про інновації на мікрорівні зробили учені і практики, серед яких можна відзначити наступних: О.Ф. Андросова, А.Г. Загородній, В.І. Ярочкин, В.К. Сенчагов, Б.В. Губін, С.Ф. Покропивний та інші. Проблеми інноваційної діяльності господарства та галузей досліджувалися у працях відомих учених-економістів, таких як: Ю.М. Бажал, П.І. Гайдуцький, В.М. Геєць, Б.М. Андрушків, М.В. Зубець, А. А. Пересада, І.І. Лукінов, О.Є. Кузьмін, Д.С. Львова, Б.Є. Патона, Б. Санто, Б. Твісса, Л.І. Федулової, С.М. Ілляшенко, Ю.В. Каракай, О.В. Крисальний, Н.В. Поліщук П.Н. Завлин, А.А. Голубенко та ін. У цих роботах приділяється багато уваги обґрунтуванню теоретичних аспектів здійснення інновацій, їх впровадження у практику життєдіяльності, оцінці ефективності інноваційної діяльності.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення шляхів підвищення рівня інноваційного розвитку виробництва з врахуванням регіональної стратегії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна, орієнтована на інноваційний шлях розвитку економіки, обов'язково повинна враховувати синергетичні ефекти інновацій. У зв'язку з цим система управління повинна бути:

- рефлексивною, тобто базуватися на здатності прогнозувати наслідки реалізації прийнятих рішень і на цієї основі коригувати управлінські дії з урахуванням ситуації, що склалася;
- багатоваріантною і нелінійною;
- ситуаційною, щоб порівнювати управлінські дії зі станом і тенденціями розвитку соціально-економічного середовища на момент прийняття рішень;
- самоорганізуючою, тобто система управління повинна змінюватися, щоб відповідати вимогам оновленого суспільства [7].

З огляду на викладені твердження щодо пріоритетності ролі держави та галузевої науки у забезпеченні й регулюванні інноваційного розвитку, головними напрямками державної політики інноваційного розвитку на сучасному етапі мають стати:

- визначення основних напрямів інноваційного прориву на основі комплексного аналізу світових тенденцій, технологічного передбачення й ретельного аналізу наявного інноваційного потенціалу підприємств;
- забезпечення сприятливих умов для технологічної модернізації виробничої бази підприємств, підвищення інноваційної сприятливості та інвестиційної привабливості виробництва;
- прийняття концепції партнерства держави, наукового співтовариства в досягненні параметрів державних галузевих програм і проектів формування внутрішнього ринку споживання продовольства й експертного потенціалу наукоємної продукції;
- створення дієвої інфраструктури генерації наукових знань і здійснення інноваційних процесів, спрямованої на формування ринку наукоємної продукції відповідно до попиту споживачів;
- підвищення ролі регіонів у розвитку інноваційних процесів, методів сприяння інноваціям.

Тому на державному рівні необхідно забезпечити формування нормативно-правової бази та інформаційно-аналітичного забезпечення ринку, ведення моніторингу та прогнозування кон'юнктури ринку, здійснення жорсткого контролю за безпекою продукції та запровадження європейських стандартів якості продукції.

У сучасних умовах інноваційний розвиток підприємств виробництва можливий тільки на основі відповідної моделі, яка має враховувати регіональні особливості виробництва та можливості інноваційного розвитку. Становлення інноваційної моделі розвитку виробництва є системною проблемою і вимагає комплексного розв'язання низки проблем:

- поетапного підвищення рівня фінансування регіональної виробничої науки за рахунок усіх джерел з метою сприяння перетворенню пріоритетних галузей регіону у високотехнологічні, розробки та впровадження ефективної інвестиційної політики в інноваційній сфері;
- підвищення результативності регіонально-галузевої науки та створення потужного пакета конкурентоспроможних інновацій (сучасних технічних комплексів, адаптованих до умов конкретного регіону);
- формування економічних механізмів стимулювання попиту на інноваційну продукцію, пільгове кредитування ресурсів і кредитної підтримки, пільгового оподаткування інноваційних проектів;
- підвищення рівня капіталізації інтелектуальної власності через уведення її об'єктів у господарський обіг і подальше використання одержаних результатів для фінансування науково-дослідних розробок;
- створення гнучкої сучасної регіональної інноваційної інфраструктури, здатної разом з відповідною загальнодержавною інфраструктурою забезпечувати швидкий перехід від фундаментальних і прикладних досліджень до практичного застосування їхніх результатів.

Розробці та впровадженню дієвих механізмів інноваційного розвитку регіону повинен передувати комплексний аналіз рівня відповідності наявного ресурсного потенціалу підприємств.

Для розв'язання завдань ефективного управління інноваційним потенціалом підприємств одним із найбільш перспективних є синергетичний підхід до управління складними системами, який акцентує увагу на узгодженні взаємодії частин при утворенні структури як єдиного цілого.

Якісне вдосконалення виробничого процесу на новій техніко-технологічній основі розглядається як важливий фактор розвитку виробництва. З цією метою необхідно створити відповідну систему стимулів для розвитку інновацій як необхідної складової удосконалення виробництва підприємств. Це пов'язано з тим, що такі стимули певною мірою впливають на підвищення техніко-економічного рівня виробництва і можуть поєднати поточні цілі підприємств галузі зі стратегічними [8].

Як було нами визначено раніш, основою успішного інноваційного розвитку будь-якого підприємства є наявність інноваційного потенціалу, спроможність та готовності до впровадження інноваційних проектів.

На нашу думку, підхід до розгляду інноваційно-виробничого потенціалу лише як сукупності ресурсів і можливостей їх використання дуже обмежений. Таке уявлення не враховує цільової та сукупної характеристики цієї категорії. Використання ресурсів завжди має цілеспрямований характер і має бути певним чином організованим для реалізації потреб суб'єкта господарювання, галузі та економіки держави в цілому. Цілями інноваційної діяльності можуть бути виживання підприємств і збереження ніші на ринку, підвищення конкурентоспроможності продукції, експансія, збільшення прибутку тощо. Інноваційний потенціал також має характеризувати внутрішня можливість інноваційного середовища, якому перебувають підприємства галузі, здійснювати цілеспрямовану діяльність із залучення конкретних господарських ресурсів для виробництва інноваційного продукту. Також необхідно враховувати й зовнішні економічні фактори, що впливають на інноваційний потенціал. Головними з яких є державна інноваційна політика, політика кредитних установ, конкурентні стратегії споживачів тощо.

Нами доповнено визначення інноваційного потенціалу підприємства, який розглядається як сукупність організованих у певних соціально-економічних формах ресурсів, що за наявності відповідних внутрішніх і зовнішніх чинників інноваційного середовища можуть бути спрямовані на реалізацію інноваційної діяльності, метою якої є підвищення ефективності й розвиток виробництва.

Освоєння підприємством нових технологій та інновацій потребує об'єктивної оцінки параметрів і характеристик його потенціалу, які мають важливе значення при здійсненні інвестиційної діяльності шляхом розробки і реалізації нової інноваційної стратегії розвитку.

Зазначимо, що у сучасних умовах кожному суб'єктові господарювання необхідно об'єктивно розуміти теоретико-практичні основи закономірностей процесу формування структури, джерел зростання, методів оцінки й розробки напрямів ефективного використання такого потенціалу. Професійна обізнаність у цих проблемах дасть змогу об'єктивно оцінювати свої реальні можливості, розробляти нові напрями інноваційної діяльності, сформувати ефективну стратегію інноваційного розвитку.

Таким чином, організація впровадження інноваційних розробок має здійснюватися на основі обґрунтованої інноваційної стратегії, яка повинна відповідати критеріям доцільності інвестиційної підтримки нововведень.

Кожне підприємство у структурі галузевого виробництва повинно розробляти дієвий стратегічний план свого інноваційного розвитку, спрямований на досягнення рівноваги між власним платоспроможним попитом, існуючими обсягами пропозиції з боку наукових організацій та інвестиційними можливостями.

Саме завдяки такому прогнозу підприємства повинні визначити, які технології виробництва необхідно розвивати, а від яких слід відмовитися. Впровадженню інноваційних стратегій розвитку має передувати прогнозні розрахунки обсягів потенційних потреб в обладнанні, технологіях, технологічних елементах, провідних фахівцях. Потім проводиться аналіз ринку наукоємної продукції, вибір потенціальних виробників і пошук фінансових та інвестиційних ресурсів для її придбання.

Дуже важливе значення техніко-технологічне прогнозування має для підприємств, які вважаються виробничими і технологічними лідерами у певній галузі виробництва.

В процесі техніко-технологічного прогнозування доцільно використовувати такі методи, як: підготовка сценаріїв, екстраполяція трендів, метод Дельфі тощо. Схему технологічного прогнозування в процесі підготовки стратегічного плану підприємства наведено на рис. 1.

Світовий досвід переконує, що форми і методи розвитку конкуренції в інвестиційно-інноваційній діяльності повинні суттєво змінюватися. Держава має активно сприяти розробці програм щодо залучення і використання інвестицій, брати участь в управлінні процесами і ризиками в інноваційній діяльності виробництва. Вплив держави повинен спрямовуватися на максимальну підтримку власного інноваційного потенціалу, підтримку галузевих науково-дослідних організацій, а також на забезпечення реалізації науково-технічної політики, що відповідає світовому рівню.

Реформування виробництва в регіонах України неможливе без проведення великомасштабних інституціональних та організаційно-економічних перетворень. Структурні зрушення в економіці України, використання синергетичного підходу для розв'язання завдань ефективного управління інноваційним потенціалом підприємств передбачають активізацію використання їхніх ресурсно-виробничих можливостей, навіть перепрофілювання, що забезпечить можливість реалізації

перспективних науково-технічних програм розвитку виробництва. Це потребує залучення великого обсягу фінансових ресурсів.

Рис. 1. Схема техніко-технологічного прогнозування інноваційного розвитку галузі

*Джерело: доповнено авторами.

Дослідженнями встановлено, що причинами низького рівня інноваційної активності підприємств України в цілому є недостатність обсягів і неефективність використання власних, залучених і позикових джерел фінансово-кредитної підтримки інноваційної діяльності. Дана ситуація безпосередньо пов'язана з наслідками проведених реформ, політичною нестабільністю, недостатністю обсягів державного фінансування інноваційного розвитку, недосконалістю амортизаційної політики, низьким рівнем зацікавленості фінансово-кредитних установ у підтримці інноваційних процесів, невідповідними умовами банківських структур щодо кредитування інноваційної діяльності суб'єктів виробництва.

Тому для ефективного стимулювання інноваційної діяльності доцільно використовувати як внутрішні можливості суб'єктів господарювання, так і розширювати можливості залучення інвестиційних ресурсів.

Враховуючи специфіку інноваційного розвитку підприємств, для розв'язання існуючих проблем недержавного фінансування і кредитування інноваційної діяльності, на нашу думку, необхідно впровадити змішану форму інвестиційного забезпечення інноваційних процесів. Так, на докомерційному етапі реалізації інновацій, коли приватний сектор не спроможний забезпечити достатні обсяги фінансово-кредитної підтримки або не має для цього відповідних стимулів, слід застосовувати механізми бюджетного стимулювання інноваційної діяльності.

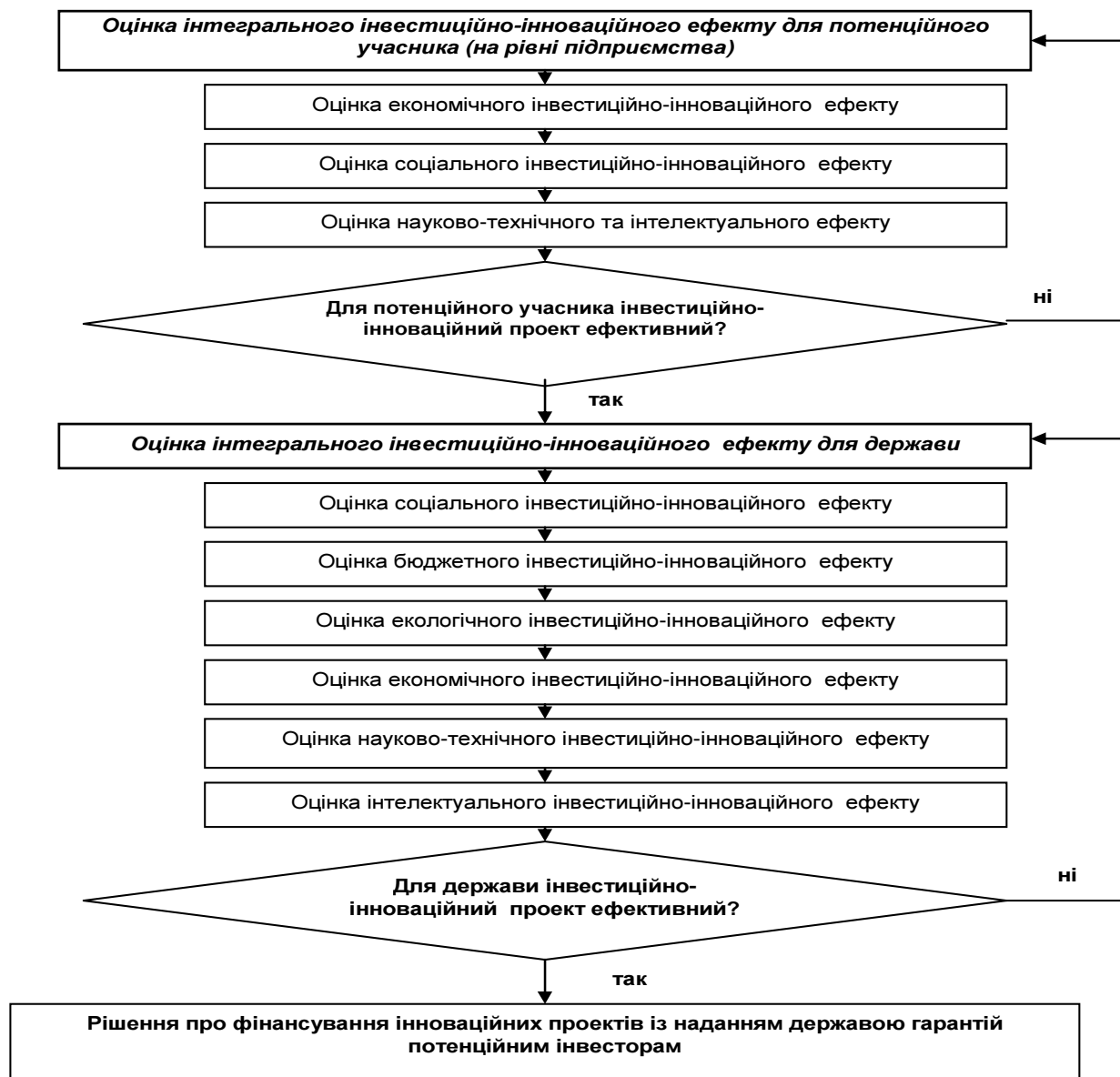
На етапі комерційної реалізації інновацій необхідно запроваджувати механізм більш активного залучення недержавних джерел підтримки інноваційної діяльності підприємств. На етапі комерційної реалізації інновацій підтримка інноваційної діяльності повинна здійснюватися за рахунок засобів недержавного фінансування, переважно залучених інвестиційних ресурсів.

Можливість швидкого залучення внутрішніх та іноземних інвестицій, передусім у науково-виробничу сферу виробництва, дасть можливість багатьом підприємствам отримати ефективні можливості прискорення розвитку пріоритетних сфер виробничої діяльності.

Пріоритетний вплив на реальну можливість залучення інвестиційних ресурсів відіграють макроекономічні фактори, такі, як ємність внутрішнього ринку, валютна стабільність, політична стабільність, рівень розвитку інфраструктури, наявність кваліфікованої робочої сили. Істотним

фактором є також інвестиційно-інноваційна політика держави, що забезпечує гарантії іноземним інвесторам, ефективно і стабільно функціонування правової системи. Інвестиційно-інноваційна політика визначає специфіку напрямів і засобів регулювання допуску іноземних інвестицій у приймаючу економіку, а також засобів стимулювання їх залучення.

Як вже зазначалося, переважна більшість підприємств не має можливості самостійно фінансувати масштабні інвестиційно-інноваційні проекти. Відсоткові ставки по банківських позиках також дуже високі. Державний бюджет постійно залишається дефіцитним, тобто держава нездатна підтримувати інноваційно-активні підприємства. У зв'язку з цим авторами пропонуються методичні засади комплексного прийняття рішення про фінансування інноваційних проектів із наданням державою гарантії потенційним інвесторам (рис. 2).

Рис. 2. Алгоритм комплексного прийняття рішення про фінансування інноваційних проектів із наданням державою гарантії потенційним інвесторам

*Джерело: узагальнено і доповнено авторами.

Послідовна реалізація даного алгоритму уявляє собою аналіз, якісну та кількісну оцінку видів ефектів як для потенційного учасника, так і для держави. Перша складова передбачає обов'язкове врахування важливості та необхідності економічного ефекту для кожного учасника інноваційного проекту. Друга складова передбачає розрахунок необхідного соціального ефекту для робітників підприємства, які беруть участь у реалізації проекту. Проява науково-технічного та інтелектуального ефектів конкретизується у підвищенні науково-технічного потенціалу підприємства, а також в одержанні доходу від реалізації інтелектуальної власності.

Соціальний ефект для суспільства позначається у зміні характеру та умов праці, підвищенні життєвого рівня населення, зменшенні масштабів диференціації суспільства, поліпшенні побутових умов, розширенні можливостей духовного розвитку особистості. Збільшення обсягів фінансування соціальних програм, а також відратувань на природоохоронні заходи знаходиться у прямій залежності від бюджетного ефекту.

Досягнення позитивних показників екологічного ефекту враховують вплив інновацій на навколишнє природне середовище, здоров'я населення, рівень продуктивності праці. Здійснення оцінки економічного ефекту дозволить оцінити вигоди проекту з точки зору держави, а також для окремих регіонів, що брали участь у реалізації проекту.

Таким чином, сукупним результатом одержання економічного ефекту мають бути поліпшені екологічний стан навколишнього природного середовища, інвестиційний клімат у країні або регіоні тощо. Найважливішою складовою інтегрального ефекту для держави є науково-технічний та інтелектуальний ефекти, досягнення яких безпосередньо веде до підвищення науково-технічного рівня суспільства в цілому, поліпшення параметрів техніки і технологій, сприяє виходу держави на світові високотехнологічні ринки.

В процесі прийняття остаточного рішення про доцільність та необхідність фінансування інноваційних проектів необхідно концентрувати увагу не лише на можливості скорішої окупності та прибутковості, а розглядати інтегральний ефект від їх реалізації як складної системи, якій притаманні властивості цілісності, емерджентності, синергетичності, самоорганізації і саморозвитку, мобільності, інерційності. Обов'язковим також є урахування зовнішніх та внутрішніх, які позитивно (негативно) впливають на результативні показники проекту.

Недоліки попереднього аналізу доцільності, необхідності та ефективності реалізації інноваційних проектів можуть проявитися у тому, що проекти з високими прогнозними ефектами можуть бути відхилені, а з низьким – прийняті до реалізації. Запропоновані методичні засади мають практичне значення і дають можливість відповідним державним установам прийняти правильне рішення щодо підтримки інноваційно-активних підприємств.

Зазначимо, що кожний інноваційний проект необхідно розглядати та оцінювати у єдності з категорією інвестицій, тому що його реалізація істотно впливає на фінансово-економічні показники діяльності підприємства. Зазначимо, що доцільність реалізації того чи іншого інноваційного проекту обов'язково повинна базуватися на оцінці його вкладу в підвищення прибутковості підприємств галузі та досягненні запланованої величини ефективності використання всіх видів ресурсів. Таким чином, ефективна інноваційна діяльність підприємства не повинна обмежуватися лише пошуком, розробкою і освоєнням нововведень, перш за все необхідним є забезпечення раціонального використання усіх задіяних ресурсів.

Висновки з проведеного дослідження. На наш погляд, при визначенні ефекту від впровадження інновацій необхідно враховувати всі складові інтегрального ефекту (економічний, науково-технічний, інтелектуальний, ресурсний, екологічний, бюджетний, соціальний). Багато авторів акцентують увагу на тому, що інновації, науковий та інтелектуальний потенціали стають не менш значущими факторами ніж інші складові ресурсного потенціалу будь-якого суб'єкта господарювання.

Вважаємо, що недооцінювання окремих складових при розрахунку інтегрального ефекту сприятиме тому, що пріоритетними будуть лише ті проекти, які мають реальні можливості збільшити капітал власників інвестиційних ресурсів. Врахування значення потенційного соціального, екологічного ефектів буде незначним.

Зазначимо, що переважна більшість методів оцінки ефективності інновацій розробляється в основному для технічних інновацій, нових технологій, при цьому оцінюється саме окупність інвестиційних вкладень, витрати порівнюються із прибутком.

Бібліографічний список

1. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін / Ю. М. Бажал. – К.: Заповіт, 1996. – 240 с.
2. Голубенко А. А. Анализ возможностей инновационного развития в процессе формирования стратегических направлений инвестиционной деятельности предприятия / А. А. Голубенко // Економіка промисловості. – Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України. – 2002. – № 2 (16). – С. 80-84.
3. Денисенко М. П. Інноваційна діяльність підприємств України: суть, оцінка та напрями активізації / М. П. Денисенко, Я. В. Шабліна // Проблеми науки, 2008. – № 6. – С. 9–16.
4. Ілляшенко С. М. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці / С. М. Ілляшенко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 582 с.
5. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / М.І. Крупка. – Львів: Видавничий центр Львівського нац.-го університету імені Івана Франка, 2001. – 608 с.
6. Крисальний О. В. Організаційно-економічні особливості інноваційної діяльності / О.В. Крисальний // Економіка АПК. – 2005. – № 8. – С. 10–13.

7. Соловьев В. П. Конкуренция в условиях инновационной модели развития экономики / В.П. Соловьев. – К. : Феникс, 2006. – 165 с.
8. Поліщук Н. В. Теоретичні підходи до визначення сутності інновацій / Н. В. Поліщук // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 1 (22). – С. 20–23.
9. Язлюк Б. Інноваційно-комплексні шляхи розвитку малого підприємництва : [Монографія] / Б. Андрушків, Н. Кирич, Б. Язлюк / ТНТУ ім. І.Пулюя, Тернопіль, 2011. – 340 с.
10. Язлюк Б. Основні управлінські технології при формуванні та реалізації інвестиційно-інноваційного бізнес-портфеля в умовах невизначеності майбутньої економічної ситуації / Борис Язлюк // Фінансова система України. Збірник наукових праць Острозької Академія. – 2012. – Вип. 19. – С 459-465 [Серія: економіка].
11. Інновації в бізнесі та інноваційні підходи в менеджменті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.innovati.kiev.ua
12. Корпоративний менеджмент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cfin.ru/management/goldshtein/index.shtml>

Анотація

У статті розглянуто шляхи підвищення рівня інноваційного розвитку виробництва з врахуванням регіональних особливостей як одного з найважливіших аспектів конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: інновації, нововведення, інноваційні проекти, інноваційний розвиток.

Аннотация

В статье рассмотрены пути повышения уровня инновационного развития производства с учетом региональных особенностей как одного из важнейших аспектов конкурентоспособности предприятия.

Ключевые слова: инновации, нововведения, инновационные проекты, инновационное развитие.

Annotation

In the article the ways of increase of level of innovative development of production are considered taking into account regional features as one of major aspects of competitiveness of enterprise.

Key words: innovations, innovations, innovative projects, innovative development.

УДК 332.14

Пашкевич М.С.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства,
Гвініашвілі Т.З.,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

ПРИНЦИПИ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ І РЕГІОНІВ

Постановка проблеми. Не зважаючи на проголошену стратегію інноваційного розвитку економіки України, інноваційні процеси на вітчизняних підприємствах та у регіонах відбуваються доволі повільно.

Наприклад, дослідження показників інноваційного розвитку підприємств та регіонів України та Європи свідчить про те, що в Україні науковий потенціал використовується неефективно: при значній кількості дослідників та патентних заяв, обсяг реалізованої інноваційної продукції вдвічі менший, ніж у регіонах Європи. Також у Європі спостерігається значний запас потужності для інноваційного розвитку, який дозволяє утримувати обсяги реалізації інноваційної продукції на однаковому рівні протягом 6 років при значних скороченнях нових патентних заяв та кількості дослідників [1-2].

З цього можна зробити висновок, що для розвитку економіки України необхідні механізми комплексного регулювання процесів комерціалізації наукових розробок та інтенсифікації наукової діяльності. У свою чергу, відсутність таких механізмів є важливою проблемою на шляху підвищення конкурентоспроможності підприємств та регіонів, яка потребує розв'язання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вплив фактору інновацій на економічне зростання в цілому досліджували зарубіжні вчені С. Кузнєць, Е. Менсфілд, У. Росту, Р. Солоу, Дж. Форрестер,